

Nr 411

Av herr Petersson i Gäddvik, *angående löneklassplaceringen för vissa poliser.*

(Lika lydande med motion nr 371 i Första kammaren)

Den 14 maj 1954 fastställdes ett nytt polislönereglemente. En av anledningarna till omarbetningen och ändringen var att man från polishåll önskade få en längre "lönestege". Man skulle därigenom bl. a. få tillfälle till en rättvisare löneplacering för sådan obefordrad personal, som av olika anledningar ännu inte beretts tillfälle att genomgå högre utbildning men ändå ansågs ha sådana arbetsuppgifter att de kunde jämföras med befälstjänster. Här kan nämnas dels att uttagningen till högre utbildning före 1954 var mycket begränsad jämfört med senare år, dels att många inte ville vidkännas den ekonomiska förlust det innebar att genomgå en sådan kurs med ned-satt lön och utan traktamente. När detta ändrades, så att löneförmånerna bibehölls och traktamente utgick under utbildningstiden, ökade antalet sökande till högre utbildning markant.

En annan tanke torde också ha varit den att man härigenom skulle kunna påverka rekryteringen gynnsamt genom att kunna bjuda flera framkomliga vägar till högre lön i polisyrket för ambitiös och lämplig personal.

Med stöd av det nya reglementet och ett avtal mellan Polisförbundet och arbetsgivaren inrättades den 1 juli 1954 en ny grad i konstapelskarriären, nämligen *förste poliskonstapel* i lönegrad 17. Före nämnda datum var poliskonstapel placerad i 14:e lönegraden. Det förbehållet fanns att dessa befattningar skulle tillsättas med äldre konstaplar, vilka av olika anledningar icke sökt eller fått högre utbildning och nu passerat åldersstreck för att få inträde till den, som den då kallades, överkonstapelsklassen och vilka ansågs ha sådan arbetsuppgift att de kunde jämföras med lägsta befälstjänsterna. Detta förbehåll gällde endast en mycket kort tid och kunde av många orsaker icke åberopas, utan dessa tjänster har sedermera tillsatts med många yngre poliskonstaplar utan befälsuppgifter.

Vid samma tidpunkt höjdes *kriminalkonstapelstjänsterna* till 17:e lönegraden efter att före den 1 juli 1954 ha varit placerade i 16:e lönegraden. Titel ändrades också då, så att befattningshavare, vilka genomgått högre utbildning, kallades assistenter. Vid dessa uppflyttningar tillämpades något som kallades *parallelluppflyttning*, vilket innebar att befattningshavaren fick "ta med sig sina ålderstillägg från tidigare lönegrad". Vidare tillämpades

något som kallades "sneddningsförfarande", vilket i princip innebar att befattningshavare vid befordran eller uppflyttning i lönegrad skulle erhålla minst en löneklassuppflyttning. Härav uppstod följande konsekvenser, vilka kan belysas med följande exempel.

En poliskonstapel i 14:e lönegraden med nio års tjänst i graden var före den 1.7.1954 placerad i 14:17, enligt principen om ett ålderstillägg vart tredje år. Med tillämpning av vad ovan sagts kom han fr. o. m. den 1.7.1954 att placeras i lönegrad 17:20.

En jämnårig eller äldre kollega som genomgått överkonstapelsklassen och blivit befordrad till 16:e lönegraden hade endast hunnit tjänstgöra kortare tid i denna grad och kunde exempelvis endast ha hunnit till 16:17 vid tidpunkten för uppflyttningen. För honom innebar samma principer att han nu placerades i 17:18 fr. o. m. den 1.7.1954. Den obefordrade förste poliskonstapeln kom således att få två löneklasser mer i lön.

Detta uppmärksammades givetvis av de befattningshavare — ca 700 — som så att säga kom "i kläm" på detta sätt, och detta påtalades från många håll dels hos förbundet, dels hos de lokala lönemyndigheterna. Från många håll lovades då att man snart eller i varje fall vid kommande löneförhandling skulle se till att dessa orättvisor eliminerades. Så har emellertid inte skett oaktat otaliga försök gjorts från enskilda befattningshavare genom uppvaktningar och skrivelser till olika lönemyndigheter och Kungl. Maj:t. Det finns exempel på att man i svar till klagande befattningshavare och i remissyttranden sagt sig vara medveten om de följder löneklassplaceringarna kom att få men att man var tveksam om att vidta åtgärder för rättelse, då man måste tänka på de *konsekvensuppflyttningar* som kunde bli följden därest man rättade till vissa klagandes löner men inte allas.

Efter detta har olika lönesystem prövats, nämligen 1957 och 1961, men ingenting har gynnsamt påverkat eftersläpningarna som uppstod 1954. Tvärtom har givetvis förlusten omsatt i pengar vuxit år för år, och oaktat fortsatt befordran finns befattningshavare som aldrig kommer att uppnå slutlön i sin lönegrad, fastän de i realiteten för länge sedan skulle vara i slutlön. Vad detta innebär för befattningshavare som närmar sig pensionsåldern behöver icke närmare redogöras för.

Åberopande det anförda hemställs,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om åtgärder för att undanröja de orättvisor beträffande löneklassuppflyttning som enligt 1954 års polislönereglemente drabbar vissa polismän.

Stockholm den 27 januari 1970

Per Petersson (m)

i Gäddvik